

СЦЯПАН ХУСЕЙНАВІЧ АЛЕКСАНДРОВІЧ

Пасля цяжкай хваробы на 65-м годзе жыцця памёр Сцяпан Хусейнавіч Александровіч — доктар філалагічных навук, прафесар кафедры беларускай літаратуры БДУ, пісьменнік, заслужаны работнік культуры БССР.

С. Х. Александровіч нарадзіўся 15 снежня 1921 года ў г. п. Капыль Мінскай вобласці ў сям'і рабочага. У 1939 годзе паступіў на філалагічны факультэт БДУ імя У. І. Леніна, а затым быў прызваны ў Чырвоную Армію. Удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, ваяваў на Крымскім фронце. У канцы мая 1942 года, будучы цяжка паранены, трапіў у палон, з якога праз тры месяцы ўцёк. З мая 1943 года — сувязны партызанскага атрада імя Чапаева (Капыльскі раён).

Далейшы жыццёвы лёс С. Х. Александровіча цалкам звязаны з яго педагагічнай, навуковай і пісьменніцкай дзейнасцю. Чатырнаццаць гадоў аддае ён настаўніцкай працы ў школах Маладзечанскага, Дзягалеўскага раёнаў, у Навагрудскай сярэдняй школе і Мінскім бібліятэчным тэхнікуме. Адначасова — завочная вучоба ў БДУ, затым

у аспірантуры АН БССР. Абароненая кандыдацкая дысертацыя «Янка Купала — майстар мастацкага перакладу» (1958) становіцца пачаткам яго дзейнасці як вучонага-літаратуразнаўца і педагога.

З'яўляючыся навуковым супрацоўнікам Інстытута літаратуры АН БССР, Літаратурнага музея Якуба Коласа, а затым, з 1963 года, выкладчыкам кафедры беларускай літаратуры філалагічнага факультэта БДУ, С. Х. Александровіч настойліва, карпатліва даследуе шляхі развіцця і фарміравання беларускай дакстрыніцкай літаратуры, яе творчыя ўзаемасувязі з братнімі славянскімі літаратурамі, а таксама гісторыю беларускага друкарства і журналістыкі. У 1971 годзе ён абараніў доктарскую дысертацыю «Праблемы развіцця беларускага друку і літаратуры другой паловы XIX — пачатку XX ст.» Вынікі даследаванняў С. Х. Александровіча знайшлі адбітак у змястоўных, насычаных багатым фактычным матэрыялам зборніках і манаграфіях «Старонкі братняй дружбы», «Гісторыя і сучаснасць», «Пуцявіны роднага слова», «Кнігі і людзі», «Слова — багацце», вучэбных дапаможніках для сярэдняй школы, іншых навуковых працах. Ён адзін з аўтараў «Гісторыі беларускай савецкай літаратуры».

Гаворачы пра С. Х. Александровіча як таленавітага даследчыка і педагога, трэба адзначыць і яго талент пісьменніка. Гэты талент дазволіў яму стварыць шэраг цікавых літаратурных нарысаў пра лепшых майстроў беларускай літаратуры, што склалі кнігі «Незабыўнымі сцэжкамi», «Па слядах паэтычнай легенды», «Тут зямля такая». Асобнае месца ў яго творчасці занялі аповесці аб жыцці і творчасці Якуба Коласа «Ад роднае зямлі...», «На шырокі прастор», «Крыжавыя дарогі», а таксама аповесць аб перажытым у вайну «Далёкія зарніцы».

С. Х. Александровіч быў рухлівым даследчыкам гісторыі беларускай літаратуры, адкрыў многія забытыя яе старонкі, плённа працаваў як крытык, пастаянна клапаціўся пра выхаванне маладых педагагічных і журналісцкіх кадраў рэспублікі.

Баявыя і працоўныя заслугі С. Х. Александровіча перад Радзімай адзначаны ордэнамі Славы III ступені, Айчыннай вайны II ступені, іншымі ўзнагародамі.

Светлая памяць пра Сцяпана Хусейнавіча Александровіча, таленавітага пісьменніка і літаратуразнаўца, сціплага і чулага чалавека, назаўсёды застанецца ў сэрцах усіх, хто яго ведаў.